

Începutul anului 1939 a găsit Europa divizată, în plină criză a înarmărilor, divizată prin axa Berlin-Roma, prin sistemele de alianțe regionale și prin cele două categorii de puteri, lipsa de siguranță internațională impunând cursa înarmărilor. Nimeni nu mai credea într-o pace sigură, Societatea Națiunilor, trecând prin grele încercări de la nașterea sa, pentru a încerca apărarea păcii amenințate din cauza clauzelor prezente în tratatele militare și teritoriale. Germania și celelalte state care au fost aliatele sale în timpul Primului Război Mondial, Ungaria și Bulgaria, au luat măsuri pentru organizarea forțelor militare și aeriene. Germania avea o puternică industrie de război și în urma alipirii Austriei și a creării protectoratului Boemiei, Germania și-a crescut numărul avioanelor militare, tancurilor și submarinelor deținute față de Anglia și Franța. În cursul verii, Germania a ridicat problema Dantzigului (Gdansk) și a coridorului polonez, a cerut revenirea teritoriului liber Dantzig la Reich pentru a asigura comunicații directe între teritoriul Reichului și Prusia Orientală; de asemenea, Germania a cerut dreptul de a construi prin coridorul pomeranian o autostradă și o cale ferată, cu toate că statutul fixat pe baza tratatului de la Versailles prevedea protecția și garanția acestui teritoriu de către Societatea Națiunilor. Consiliul Societății Națiunilor nu a intervenit la timp și a lăsat să se agraveze litigiul dintre Polonia și Germania.

În domeniul diplomatic, Anglia, Franța și Rusia au angajat negocieri în aprilie 1939 în vederea unei alianțe împotriva Germaniei pentru apărarea Poloniei în cazul în care această țară va fi atacată. Negocierile au continuat până în august fără rezultat. Anglia și Franța au trimis experți militari la Moscova pentru a încheia o convenție militară cu Rusia. În cursul negocierilor de la Moscova s-au făcut în secret alte negocieri între Germania și Rusia Sovietică (Pactul Ribbentrop-Molotov). Prin acest pact politic și militar, Germania își asigura neutralitatea Rusiei, Rusia asigurându-și dreptul de a-și lărgi sfera de influență și de penetrare în regiunile baltice, în jumătatea orientală a Poloniei și în Basarabia Românească. Anglia și Franța au reușit să încheie un acord cu Turcia destinat strâmtorilor Bosfor și Dardanele și regiunilor asiatice ale Mării Mediterane. Franța a cedat Turciei ținutul Alexandriei. În același timp, războiul din Spania s-a terminat prin victoria naționaliștilor conduși de generalul Franco. În urma acestui deznodământ, germanii și italienii au retras trupele din Spania, iar Franța și Anglia au recunoscut public guvernul lui Franco.

Situația din centrul și estul Europei s-a agravat tot mai mult. Polonia a refuzat să accepte propunerile Germaniei cu privire la Dantzig și culoarul pomeranian, considerându-le opuse intereselor sale naționale și economice. Rezistența Poloniei a determinat Germania să rezolve problema prin arme. În ziua de 1 septembrie 1939, trupele germane au pătruns în Polonia împărțite în mai multe grupe. Odată izbucnit războiul germano-polon, Anglia și Franța conform angajamentelor asumate, au declarat război Germaniei, Italia rămânând neutră. Ofensiva armatelor germane pe vastul teatru de operațiuni s-a desfășurat prin războiul fulger (Blitz-Krieg). Germania și-a atins obiectivele, grație superiorității forțelor sale armate și a unui plan bine organizat și executat, așa încât după 18 zile de la începutul ostilităților, războiul s-a sfârșit temporar prin dezastrul armatei poloneze. În acest timp trupele germane au stabilit legătura în Reich și Prusia Orientală și au respins trupele polone în direcția Vistulei, încercuind

o parte dintre ele în mai multe sectoare. Aviația germană a reușit în trei zile să distrugă toată aviația și aerodromurile poloneze, apoi blindatele, cuirasatele și macanizatele. Polonezii au rezistat câțva timp pe sectorul Kutno pe Bzura, în sectorul Modlin- Varsovia și Przemysl-Lwow (Lemberg) dar copleșiți de forțe superioare au fost siliți să cedeze. În bătălia de Vistula-Bzura au fost nimicite nouă divizii poloneze, iar Germania a reușit să captureze peste 200.000 de soldați, 320 de tunuri, 40 de tancuri. Comandamentul polonez nu a putut organiza linia de rezistență pe Vistula, Bug și San. În urma înțelegerii dintre Germania și Rusia, sovieticii au pătruns fără rezistență cu trupele în Polonia Orientală. Conform documentului numărul 2 încheiat la Moscova, linia definitivă de demarcație dintre teritoriile ocupate de Germania și Rusia începea din sudul frontierei Lituaniei spre vest de-a lungul Prusiei Orientale până la Kolno spre sud-est prin Ostrolenka și Nur unde continuă cursul râului Bug. Polonia a fost împărțită în două teritorii inegale ca suprafață: 220.000 de km pătrați au intrat în posesia Germaniei și 180.000 de km pătrați în posesia Rusiei. Populația stăpânită de germani era de 17.000.000 de persoane, minoritatea germană numărând 4.000.000 de persoane și fiind concentrată în Dantzig, Prusia Orientală, Pomerania, Poznan și Silezia superioară. Populația în sectorul Rusiei era mai amestecată, aici trăind comunități mari de ucrainieni și ruși albi (bieloruși). Pe frontul occidental din cauza liniilor Maginot și Siegfried puternic fortificate, războiul a avut un caracter static. Nu s-au folosit gaze toxice. În războiul naval germanii au folosit submarine și mine așezate în Marea Nordului sub formă de baraje și câmpuri de mine. Așa s-au scufundat vase de război Engleze precum portavionul „Courageous”, vasul de linie „Royal Oak”, cuirasatul „Belfast”, a fost distrusă baza navală de la Scapa Flow precum și torpiloare de mine și alte vase. SUA a modificat legea neutralității. Rusia a obținut baze navale în țările baltice în urma ocupării celor trei țări (Lituania, Letonia și Estonia). Au mai fost tratative între Finlanda și Rusia dar au eșuat și s-a ajuns la ruperea relațiilor diplomatice. România a declarat neutralitate. În extremul orient era războiul chino-japonez. S-a făcut o înțelegere secretă între Rusia și Japonia prin care s-a fixat frontiera între Mongolia și Manciuria. Tot acum a avut loc și conferința de la Stockholm unde a participat ministrul de externe al Finlandei, Erkkö, M.S. Christian al X-lea al Danemarcei însoțit de ministrul de externe Munch, M.S. Haakon al VII-lea, regele Norvegiei, și M.S. Gustav al V-lea, regele Suediei și gazda acestei întruniri la vârf. Guvernul polonez s-a refugiat în România unde i s-a acordat azil politic și a fost ajutat să plece mai departe în Turcia și apoi în Anglia. În septembrie 1939, subsemnatul fiind cu vitele la păscut, am fost martor la aterizarea unui număr de 3, 4 avioane, Potez aparținând conducerii de stat a Poloniei, pe aeroportul Otopeni. Regatul României intrase în anul 1939 în frunte cu M.S. Regele Carol al II-lea și primul-ministru Prea Fericitul Patriarh Miron Cristea care înainte de izbucnirea conflictului european fusese într-o vizită oficială în capitala Poloniei, Varșovia, dat fiind faptul că România desfășura relații politico-diplomatice deosebit de bune cu Polonia, țară vecină și aliată României.

Papa Floricel